

Datum

2023-05-30

Vår referens

Lisbeth Gyllander Torkildsen

Avdelningschef

lisbeth.gyllandertorkildsen@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Rapport: Likvärdighet och trygghet inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola GYVF-2023-1647

Sammanfattning

Rapport - Likvärdighet och trygghet inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola¹, utgår från skollagen 1, 2, 5 och 6 kapitel och utvärderar nämndens arbete med kommunfullmäktigemålen inom målområdet Trygghet och delaktighet och nämndens kompensatoriska uppdrag.

Rapporten fokuserar på huvudmannens ansvar för lika tillgång till utbildning, likvärdig utbildning och verksamheternas arbete med att kompensera för de skillnader av olika slag som kan finnas i elevernas bakgrund och förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Rapporten beskriver även skolornas arbete med trygghet och studiero samt det förebyggande likabehandlingsarbetet.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner rapporten likvärdighet och trygghet inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola och lägger den till handlingarna.
2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser uppdraget åt förvaltningen att redovisa tillgängligheten hos kuratorerna besvarad med hänvisning till vad som framgår i ärendet.

Beslutsunderlag

- G-Reviderad tjänsteskrivelse inför GVN 2023-06-16 Rapport: Likvärdighet och trygghet

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-05-17

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-05-25

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-06-07

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-06-16

Ärendet

Rapporten Likvärdighet och trygghet inom gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, utgår från skollagens kapitel 1, 2, 5 och 6, och utvärderar värdegrundsuppdraget och skolans

¹ Avser gymnasiesärskola. Begreppet Gymnasiesärskola ändras till Anpassad gymnasieskola efter SFS 2022:1315 m.fl. Lag om ändring i skollagen (2010:800) per 2023-07-02.

kompensatoriska uppdrag. Rapporten fokuserar på huvudmannens ansvar för lika tillgång till utbildning, likvärdig utbildning och verksamheternas arbete med att kompensera för de skillnader av olika slag som kan finnas i elevernas bakgrund och förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I rapporten synliggörs elevhälsans arbete och omfattning samt verksamheternas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Likvärdighet

Enligt skollagen ska alla elever oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning och utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas². Läroplanen tydliggör vidare att en likvärdig utbildning innebär att undervisningen utformas utifrån hänsyn till elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå³. Skollagen fastslår även att det ska finnas elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan och den anpassade gymnasieskolan⁴ som ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Därtill ska alla elever ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Likvärdighets undersöktes i rapporten i relation till studie- och yrkesvägledning, elevhälsa, lokaler och utrustning samt elevernas uppfattning av likvärdighet i skolorna.

Resultaten visar att eleverna i samtliga skolor har tillgång till studie- och yrkesvägledning. Däremot visade analys som gjordes 2022 att studie- och yrkesvägledning skiljer sig när det kommer till organisationen, internt och externt samarbete, kompetensutveckling, uppdragsbeskrivningar och uppföljning. Nämnden initierade utvecklingsarbete för att åtgärda detta under 2022 och det arbetet fortsätter 2023. En huvudmannaplan för studie- och yrkesvägledningen är under framtagande. I utvecklingsarbetet ingår att planera för hur vägledningen ska organiseras för att mer ändamålsenligt bidra till en ökad matchning mellan elev och arbetsmarknad.

Likvärdighet inom området elevhälsa säkerställas på flera nivåer. På förvaltningsnivå finns det en avdelning för elevhälsa och samordning (EOS). EOS bidrar – genom samordning, utbildning och stöd till elevhälsans professioner – till ett kvalitetssäkrat och likvärdighet elevhälsoarbete i verksamheterna.

På skolnivå har de kommunala gymnasieskolorna och skolor med anpassad gymnasieskola tillgång till elevhälsans samtliga funktioner. Samtliga personalgrupper arbetar med elevernas måluppfyllelse på skolnivå, gruppnivå och på individnivå. EHT arbetar med övergångsarbetet och med kartläggande arbete som ett led i ett uppväga för skillnader i elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utifrån likvärdighet och skolans kompensatoriska uppdrag organiserar skolorna stöd i de kurser där eleverna har utmaningar.

När det gäller likvärdighet i relation till lokaler och utrustning arbetar verksamheterna inom förvaltningen utifrån en tillgänglighetsmodell som är framtagen av Specialpedagogiska skolmyndigheten. I modellen synliggörs hur förutsättningar för lärande sker när social,

² SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 1 kap 8 §, 9 §

³ [Läroplan för gymnasieskolan \(Gymnasieskolan\) - Skolverket](#)

⁴ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 2 kap 25 §

pedagogisk och fysisk miljö samspelar utifrån elevens behov att tillgodogöra sig utbildningen.

Elevernas uppfattning av likvärdighet analyseras för att upptäcka eventuella skillnader mellan skolor med högskoleförberedande program, yrkesprogram, introduktionsprogram samt anpassad gymnasieskola. Resultatet i elevenkäten åskådliggör att elevernas vetskap om att de kan få extraundervisning vid behov behöver öka på samtliga programtyper på gymnasiet. Detta åtgärdades under VT 2023. Vid skolor med anpassad gymnasieskola behöver eleverna få kunskap om att det finns möjlighet att utmanas i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero⁵. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ansvarar även för att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs.⁶

I rapporten beskrivs en flora av sätt på vilka skolorna arbetar med trygghet och studiero exempelvis genom lärarnas strukturerade arbete i undervisningen, kompletterande professioner, hemklassrum, hög bemanning i gemensamma ytor eller satsningar på lågaffektivt bemötande och relationell pedagogik. Skolorna har tydliga kontinuerliga processer och strukturer kring förebyggande likabehandlingsarbete. Rektorerna har säkerställt kompetensutveckling kring diskrimineringsgrunderna och de mänskliga rättigheterna. På några skolor har det organiserats kollegialt lärande för samtlig personal kring hedersförtryck, diskrimineringsgrunderna och HBTQIA+-frågorna med stöd från EOS.

Respekten för varandras olikheter bedöms vara övervägande god, vilket kan vara en effekt av skolornas arbete med förebyggande likabehandlingsarbete. Lärarna har arbetat aktivt med anti-diskriminering, mänskliga rättigheter, förtryck och intolerans både i undervisningen och under temadagar. En genomgång av elevernas svar på utvalda påståenden i elevenkäterna visar att en stor andel av eleverna upplever sig trygga i skolan.

Arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram fördjupas under läsåret 2023/2024. Skolledning och elevhälsans personal kommer i samband med läsårsstart ges fortbildning i dokumentation i Prorenata. Förvaltningen kommer systematiskt att följa upp dels skolornas användning av de förvaltningsgemensamma mallarna, dels i vilken omfattning insatser inom särskilt stöd fokuserar på att stödja elevens utveckling i riktning mot ökad måluppfyllelse. Därtill kommer nämndens ungdomsråd att ta del av hur skolorna arbetar med kartläggning, rutiner och upprättande av åtgärdsprogram för särskilt stöd.

Kompletterande information kopplat till uppdrag från nämnd

Vid gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde 2023-04-28 § 72 uppdrogs förvaltningen att redovisa tillgängligheten bland kuratorerna i förvaltningens verksamhet. I bilaga 1 till rapporten redogör förvaltningen för kuratorernas tillgänglighet.

⁵ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 5 kap. 3 §

⁶ SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet. 6 kap. 7 §, 8 §

Ansvariga

Elena Zukauskaite Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef